

UMOWA PRYZNANIA POMOCY NR ....

zawarta w dniu .....20... r. w .....

pomiędzy

Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z siedzibą w Warszawie,

Al. Jana Pawła II Nr 70, zwaną dalej „Agencją”,

reprezentowaną przez:

.....,
 działającego(a) na podstawie pełnomocnictwa Prezesa Agencji nr ..... z dnia .....,
 którego kopię okazano przy podpisaniu umowy,

a

.....
 zamieszkałym(-ą) / z siedzibą¹⁾ w .....

.....
 NIP¹⁾ .....

PESEL.....

legitymującym (-ą) się: ¹⁾.....

(seria i numer dokumentu tożsamości)

zwanym(-ą) dalej „Beneficjentem”

reprezentowanym przez: ¹⁾.....

.....
 na podstawie przedłożonego dokumentu upoważniającego do zawarcia umowy²⁾, którego kopię
 załączono do umowy³⁾.

Na podstawie art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. z 2013 r. , poz. 173), Strony postanawiają, co następuje:

§ 1

Poniższe określenia w rozumieniu niniejszej umowy przyznania pomocy, zwanej dalej umową, oznaczają:

- 1) Program – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 stanowiący załącznik do obwieszczenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 października 2007 r. w sprawie Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (M.P. Nr 94, poz. 1035, z późn. zm.);
- 2) ustawa – ustawę z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. z 2013 r., poz. 173);
- 3) rozporządzenie 1698/2005 - rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz. Urz. UE L 277 z 21.10.2005, z późn. zm.);
- 4) rozporządzenie 1974/2006 – rozporządzenie Komisji (WE) nr 1974/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady

¹ Niepotrzebne skreślić.

² Pełnomocnictwa.

³ Jeśli dotyczy – kopię dokumentu załącza się w przypadku, jeśli sposób reprezentacji jest inny niż wskazano we wniosku o przyznanie pomocy.

- (WE) nr 1698/2005 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz. Urz. UE L 368/15 z 23.12.2006 r., z późn. zm.);
- 5) rozporządzenie 65/2011 – rozporządzenie Komisji (UE) nr 65/2011 z dnia 27 stycznia 2011 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 w odniesieniu do wprowadzenia procedur kontroli oraz do zasady wzajemnej zgodności w zakresie środków wsparcia rozwoju obszarów wiejskich (Dz. Urz. UE L 25/8 z 28.01.2011r., z późn. zm.);
  - 6) ustawa o uruchamianiu środków pochodzących z budżetu UE – ustawę z dnia 22 września 2006 r. o uruchamianiu środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej przeznaczonych na finansowanie wspólnej polityki rolnej (Dz. U. z 2012 r., poz. 1065);
  - 7) rozporządzenie – rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 października 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. Nr 200, poz. 1442, z późn. zm.);
  - 8) operacja – przedsięwzięcie, projekt lub inwestycja/inwestycje, realizowane przez Beneficjenta w ramach działania „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”, zgodnie z kryteriami ustanowionymi w Programie oraz w sposób pozwalający na osiągnięcie celów działania określonych w Programie i rozporządzeniu 1698/2005;
  - 9) koszty kwalifikowalne operacji – koszty związane z realizacją operacji, które zgodnie z przepisami rozporządzenia mogą zostać objęte pomocą w ramach działania „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”;
  - 10) pomoc – pomoc finansową przyznaną na realizację operacji z publicznych środków krajowych i wspólnotowych, polegającą na refundacji części kosztów kwalifikowalnych operacji, poniesionych przez Beneficjenta w wysokości oraz zgodnie z warunkami określonymi w Programie, rozporządzeniu, umowie oraz przepisach odrębnych;
  - 10a) zadanie - dostawę, robotę lub usługę, będącą przedmiotem zakupu pochodzącego od jednego dostawcy lub wykonawcy, przy czym dostawa obejmować może zarówno jeden przedmiot, jak i większą liczbę przedmiotów niezależnie od ich rodzaju, robota może składać się z jednej roboty, bądź kilku robót, a usługa może składać się z jednej usługi bądź kilku rodzajów usług;
  - 10b) transakcja - dokonanie zapłaty w związku z wykonaniem jednej umowy lub zamówienia od jednego kontrahenta, nawet jeśli wystawiono kilka faktur dotyczących tej umowy/zamówienia i w związku z tym zapłata nastąpiła za różne części zamówienia, bez względu na długość okresów pomiędzy poszczególnymi płatnościami.
  - 11) oddział regionalny – oddział regionalny Agencji właściwy ze względu na miejsce realizacji operacji;
  - 12) Agencja – Agencję Płatniczą - Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa;
  - 13) płatność pośrednia – płatność dokonywaną po zrealizowaniu etapu operacji, inną niż płatność ostateczna;
  - 14) płatność ostateczna – płatność dokonywaną po zrealizowaniu całej operacji;
  - 15) wniosek o płatność – wniosek o płatność pośrednią lub wniosek o płatność ostateczną;
  - 16) rachunek bankowy – rachunek bankowy lub rachunek prowadzony w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej Beneficjenta lub jego pełnomocnika lub cesjonariusza Beneficjenta, wskazany w zaświadczeniu wydanym przez bank lub spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową;
  - 17) zaliczka - środki finansowe wypłacane Beneficjentowi na realizację operacji z tytułu pomocy w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, zgodnie z przepisami art. 10i-j ustawy o uruchamianiu środków pochodzących z budżetu UE;⁴⁾

---

⁴ Dotyczy wnioskodawców ubiegających się o zaliczkę oraz wniosków złożonych od 16.07.2010 r.

- 18) gwarancja - gwarancję bankową lub równoważną gwarancję, o której mowa w art. 56 rozporządzenia 1974/2006, stanowiącą dokument prawnego zabezpieczenia właściwego wydatkowania przez Beneficjenta zaliczki wypłacanej mu na realizację operacji w ramach działania współfinansowanego ze środków EFRROW w ramach PROW 2007-2013, wystawioną przez gwaranta;⁴⁾
- 19) gwarant - właściwą instytucję finansową, która wystawiła gwarancję właściwego wydatkowania zaliczki wypłacanej Beneficjentowi na realizację operacji realizowanej w ramach działania współfinansowanego ze środków EFRROW w ramach PROW 2007-2013.⁴⁾

§ 2

Umowa określa prawa i obowiązki Stron związane z realizacją operacji w ramach Programu w zakresie osi 3 „Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej”, działania „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”.

§ 3

1. Beneficjent zobowiązuje się do realizacji operacji, której zakres rzeczowy i finansowy określono w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji, stanowiącym załącznik nr 1 do umowy.
2. W wyniku realizacji operacji osiągnięty zostanie następujący cel: .....
3. Operacja zostanie zrealizowana w: .....
- (województwo, powiat, gmina, kod pocztowy, miejscowość(-ści), ulica(-e), nr domu/nr lokalu)*
na działkach ewidencyjnych określonych w załączniku nr 3^{5) 1)}.
4. Beneficjent zrealizuje operację w jednym etapie/ w ..... etapach^{6) 1)}.
5. Realizacja operacji lub jej etapu obejmuje:
  - 1) wykonanie zakresu rzeczowego zgodnie z zestawieniem rzeczowo-finansowym operacji stanowiącym załącznik nr 1 do umowy,
  - 2) poniesienie przez Beneficjenta kosztów kwalifikowalnych operacji, w tym dokonanie płatności za dostawy, usługi lub roboty budowlane, nie później, niż do dnia złożenia wniosku o płatność lub ostatniego uzupełnienia, o którym mowa w § 8 ust. 3, z zastrzeżeniem zachowania terminów na zakończenie realizacji operacji i złożenie wniosku o płatność ostateczną wskazanych w § 9 ust. 1 pkt 4 lit. a)-b) i d) chyba, że została wyrażona zgoda, o której mowa w § 7 ust. 4,
  - 3) udokumentowanie wykonania zakresu rzeczowego operacji oraz poniesienia kosztów kwalifikowalnych, w tym z tytułu wykonania robót, dostaw lub usług zgodnie z zakresem rzeczowym i finansowym,
  - 4) w przypadku nabycia rzeczy na podstawie umowy leasingu przeniesienie praw własności nie później, niż do dnia złożenia wniosku o płatność dla etapu, w ramach którego po raz ostatni będą rozliczane koszty leasingu,
  - 5) osiągnięcie zakładanego celu operacji nie później, niż do dnia złożenia wniosku o płatność ostateczną lub jego ostatniego uzupełnienia, o którym mowa w §8 ust. 3, z zastrzeżeniem zachowania terminów na zakończenie realizacji operacji i złożenie wniosku o płatność ostateczną wskazanych w § 9 ust. 1 pkt 4 lit. a)-b) i d) chyba, że została wyrażona zgoda, o której mowa w § 7 ust. 4.

⁵ Dotyczy wyłącznie operacji trwale związanych z nieruchomością.

⁶ Dla operacji obejmujących inwestycje dwuetapowe lub realizowane na podstawie umowy leasingu należy wpisać liczbę etapów zgodną z zestawieniem rzeczowo-finansowym operacji, stanowiącym załącznik nr 1 do umowy, nie więcej niż 10.

6. Stosownie do zakresu operacji, realizacja operacji lub jej etapu obejmuje również:
  - 1) uzyskanie wymaganych odrębnymi przepisami oraz postanowieniami umowy: opinii, zaświadczeń, uzgodnień, pozwoleń lub decyzji związanych z realizacją tej operacji, w tym ostatecznego pozwolenia lub braku sprzeciwu na użytkowanie obiektu budowlanego,
  - 2) zamontowanie oraz uruchomienie nabytych maszyn, urządzeń, infrastruktury technicznej, w tym wyposażenia.
7. Realizacja operacji lub jej etapu w zakresie, o którym mowa w ust. 5 i ust. 6, może nastąpić nie wcześniej, niż w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy, z wyłączeniem zadań związanych z kosztami ogólnymi, które mogą być ponoszone nie wcześniej, niż w dniu 1 stycznia 2007 roku. Za moment rozpoczęcia realizacji operacji lub jej etapu uznaje się podjęcie przez Beneficjenta jakichkolwiek czynności związanych bezpośrednio z realizacją operacji, w zakresie określonym w ust. 5.¹⁾
7. Za koszty kwalifikowalne uznaje się koszty:^{4) 1)}
  - 1) poniesione od dnia zawarcia umowy, jeżeli realizacja zestawienia rzeczowo-finansowego operacji w zakresie danego kosztu została rozpoczęta nie wcześniej, niż w tym dniu, a w przypadku kosztów stanowiących koszty ogólne – poniesione nie wcześniej, niż w dniu 1 stycznia 2007 r. a także
  - 2) poniesione od dnia, w którym został złożony wniosek o przyznanie pomocy, jeżeli realizacja zestawienia rzeczowo-finansowego operacji w zakresie danego kosztu została rozpoczęta nie wcześniej, niż w dniu, w którym został złożony wniosek o przyznanie pomocy.
8. Za moment rozpoczęcia realizacji zestawienia rzeczowo-finansowego w zakresie danego kosztu uznaje się podjęcie przez Beneficjenta jakichkolwiek czynności faktycznych bądź prawnych związanych bezpośrednio z realizacją zestawienia rzeczowo-finansowego operacji w zakresie danego kosztu.^{4) 1)}
9. W przypadku, gdy Beneficjentowi wypłacono zaliczkę, Beneficjent zobowiązuje się do jej wykorzystania zgodnie z przeznaczeniem, przez co należy rozumieć wykonanie zakresu rzeczowego operacji zgodnie z umową, w tym zgodnie z postanowieniami ust. 1-7 oraz § 5 ust. 1 pkt 1 i 2.^{4) 1)}

§ 4

1. Agencja zobowiązuje się do wypłacenia Beneficjentowi, na warunkach określonych w umowie oraz na podstawie złożonego wniosku o płatność, pomocy w wysokości ..... zł (słownie złotych: .....), jednak nie więcej niż ... %⁷⁾ poniesionych kosztów kwalifikowalnych operacji.
2. Pomoc będzie przekazana jednorazowo w wysokości, o której mowa w ust. 1/ w .....⁸⁾ transzach¹⁾:
  - 1) pierwsza transza w wysokości ..... zł (słownie złotych: .....), i nie więcej niż ... %⁷⁾ poniesionych kosztów kwalifikowalnych operacji dla danego etapu¹⁾;
  - 2) ..... transza w wysokości ..... zł (słownie złotych: .....), i nie więcej niż .... %⁷⁾ poniesionych kosztów kwalifikowalnych operacji dla danego etapu¹⁾;
  - 3) ..... transza w wysokości ..... zł (słownie złotych: .....), i nie więcej niż .... %⁷⁾ poniesionych kosztów kwalifikowalnych operacji dla danego etapu¹⁾;

⁷ Poziom pomocy może wynosić maksymalnie 50% kosztów kwalifikowalnych operacji lub 80% kosztów kwalifikowalnych w przypadku wystąpienia okoliczności, o których mowa w §4 ust. 4 pkt 2 lit. a-c rozporządzenia.

⁸ Dla operacji obejmujących inwestycje wieloetapowe lub realizowane na podstawie umowy leasingu należy wpisać liczbę transz zgodną z zestawieniem rzeczowo-finansowym operacji, nie więcej niż 10.

- 4) ..... transza w wysokości ..... zł (słownie złotych: .....) i nie więcej niż ..... %⁷⁾ poniesionych kosztów kwalifikowalnych operacji dla danego etapu¹⁾;
  - 5) ..... transza w wysokości ..... zł (słownie złotych: .....) i nie więcej niż ..... %⁷⁾ poniesionych kosztów kwalifikowalnych operacji dla danego etapu¹⁾;
  - 6) ..... transza w wysokości ..... zł (słownie złotych: .....) i nie więcej niż ..... %⁷⁾ poniesionych kosztów kwalifikowalnych operacji dla danego etapu¹⁾;
  - 7) ..... transza w wysokości ..... zł (słownie złotych: .....) i nie więcej niż ..... %⁷⁾ poniesionych kosztów kwalifikowalnych operacji dla danego etapu¹⁾;
  - 8) ..... transza w wysokości ..... zł (słownie złotych: .....) i nie więcej niż ..... %⁷⁾ poniesionych kosztów kwalifikowalnych operacji dla danego etapu¹⁾;
  - 9) ..... transza w wysokości ..... zł (słownie złotych: .....) i nie więcej niż ..... %⁷⁾ poniesionych kosztów kwalifikowalnych operacji dla danego etapu¹⁾;
  - 10) ..... transza w wysokości ..... zł (słownie złotych: .....) i nie więcej niż ..... %⁷⁾ poniesionych kosztów kwalifikowalnych operacji dla danego etapu¹⁾.
3. W przypadku, gdy Beneficjent we wniosku o przyznanie pomocy wnioskował o wypłatę zaliczki, Agencja niezwłocznie po zawarciu umowy, na warunkach określonych w niniejszej umowie, zobowiązuje się do wypłacenia Beneficjentowi środków finansowych tytułem zaliczki na realizację operacji, o której mowa w § 3 ust. 1, w wysokości ..... zł. (słownie złotych: .....), nie więcej jednak niż ..... %⁹⁾ przyznanej umową kwoty pomocy.^{4) 1)}
4. W przypadku, gdy Beneficjent, przed dokonaniem przez Agencję wypłaty środków finansowych tytułem zaliczki, o której mowa w ust. 3, złoży co najmniej jeden wniosek o płatność, co stanowi potwierdzenie zrealizowania etapu operacji i poniesienia związanych z tym kosztów kwalifikowalnych dla danego etapu, Agencja wypłaca środki finansowe tytułem zaliczki wyłącznie dla tej części operacji, która nie została jeszcze zrealizowana, w wysokości nie większej jednak niż ..... %⁹⁾ przyznanej umową kwoty pomocy dla pozostałych do zrealizowania etapów operacji, o których mowa w ust. 2, dla których nie został jeszcze złożony wniosek/wnioski o płatność, o których mowa w § 7 ust. 1. W przypadku, gdy Beneficjent, przed dokonaniem przez Agencję wypłaty środków finansowych tytułem zaliczki, o której mowa w ust. 3, złoży wniosek o płatność ostateczną, co stanowi potwierdzenie zrealizowania operacji i poniesienia związanych z tym kosztów kwalifikowalnych operacji, zaliczki nie wypłaca się.^{4) 1)}
5. W przypadku zawarcia aneksu zmieniającego umowę, zmniejszającego kwotę przyznanej pomocy, o której mowa w § 4 ust. 1, po wypłacie zaliczki, Beneficjentowi przysługują środki finansowe tytułem zaliczki w kwocie nieprzekraczającej ..... %⁹⁾ przyznanej kwoty pomocy, wynikającej z aneksu do umowy. W odniesieniu do środków finansowych wypłaconych Beneficjentowi w nadmiernej wysokości § 12 ust. 6 pkt 2 oraz § 12 ust. 7 stosuje się odpowiednio.^{4) 1)}

⁹ Zgodnie z art. 56 rozporządzenia 1974/2006.

§ 5

1. Beneficjent zobowiązuje się do spełnienia warunków określonych w Programie oraz przepisach ustawy i rozporządzenia oraz realizacji operacji zgodnie z postanowieniami umowy, a w szczególności do:
  - 1) poniesienia kosztów, stanowiących podstawę wyliczenia przysługującej Beneficjentowi pomocy, w formie rozliczenia:
    - a) bezgotówkowego, przeprowadzonego poleceniem przelewu za pośrednictwem rachunku bankowego, w przypadku transakcji, której wartość bez względu na liczbę wynikających z niej płatności, przekracza 10 tysięcy złotych brutto, lub
    - b) pieniężnego, dla transakcji nie przekraczających wartości 10 tysięcy złotych brutto, bez względu na liczbę dokonanych płatności;
  - 2) niefinansowania operacji z udziałem innych środków publicznych, przyznanych w związku z realizacją tej operacji;
  - 3) nierealizowania operacji jako wspólnik spółki cywilnej;
  - 4) zarejestrowania:
    - działalności, której dotyczy operacja, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 2 lipca 2004 roku o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 672, z późn. zm.), nie później niż do złożenia wniosku o płatność ostateczną - dotyczy Beneficjentów podejmujących działalność gospodarczą, albo
    - działalności, której dotyczy operacja, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r., Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.), co zostanie udokumentowane przy złożeniu wniosku o płatność ostateczną - dotyczy Beneficjentów podejmujących działalność gospodarczą, albo
    - rodzaju działalności (wg klasyfikacji PKD) i miejsca wykonywania działalności (miejsca realizacji operacji), której dotyczy operacja, nie później niż do złożenia wniosku o płatność ostateczną – dotyczy Beneficjentów wykonujących działalność gospodarczą;¹⁰⁾
  - 5) spełnienia wymagań weterynaryjnych, sanitarnych, ochrony środowiska, a także dotyczących warunków zdrowotnych żywności i żywienia oraz warunków ochrony zwierząt, jeżeli są wymagane przepisami prawa krajowego w odniesieniu do realizowanej operacji, co zostanie udokumentowane przy złożeniu wniosku o płatność ostateczną;
  - 6) zgłoszenia obiektów hotelarskich i innych obiektów, w których mogą być świadczone usługi hotelarskie, do odpowiedniej ewidencji prowadzonej na podstawie art. 38 ust. 1-3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (Dz. U. z 2004 r., Nr 223, poz. 2268, z późn. zm.) - jeśli przyznano pomoc na operację w zakresie świadczenia usług hotelarskich w obiektach hotelarskich lub w innych obiektach, w których mogą być świadczone usługi hotelarskie, co zostanie udokumentowane przy złożeniu wniosku o płatność ostateczną;
  - 7) dokonania zakupu przedmiotu operacji, zgodnie z wybraną ofertą, w przypadku zakupu nowych rzeczy lub usług w odniesieniu do każdego zadania ujętego w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji, którego koszt przekracza 10 tys. zł netto (z wyjątkiem operacji obejmujących inwestycje polegające na budowie, przebudowie lub remoncie połączonym z modernizacją) po przeprowadzeniu postępowania ofertowego, nie wcześniej jednak niż w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy, o ile Beneficjent zobowiązał się do zakupu przedmiotu operacji po przeprowadzeniu postępowania ofertowego na etapie ubiegania się o przyznanie pomocy.
  - 8) uzyskania nowej oferty lub przeprowadzenia nowego postępowania ofertowego (w zależności od wymagań określonych w tym zakresie we wniosku o przyznanie pomocy) oraz przedstawienia Agencji stosownej dokumentacji związanej z wyborem takiej oferty, jeżeli w trakcie realizacji operacji ulegnie zmianie przedmiot operacji (w zakresie m.in.

---

¹⁰⁾ Skreślony.

- rodzaju, modelu, parametrów) wybrany na etapie ubiegania się o przyznanie pomocy. Beneficjent zobowiązuje się do uzyskania zgody Agencji na dokonanie takiej zmiany.
- 9) poinformowania Agencji i dostarczenia nowej oferty celem oceny racjonalności kosztów, jeżeli w trakcie realizacji operacji ulegnie zmianie jedynie oferent, którego oferta została wybrana na etapie ubiegania się o przyznanie pomocy.
2. W trakcie realizacji operacji oraz przez okres 5 lat od dnia dokonania przez Agencję płatności ostatecznej, z zastrzeżeniem ust. 7, Beneficjent zobowiązuje się do: ¹⁾
  2. W trakcie realizacji operacji oraz przez okres 5 lat liczony od dnia przyznania pomocy Beneficjent zobowiązuje się do: ^{4) 1)}
    - 1) osiągnięcia i zachowania celu operacji,
    - 2) nieprzenoszenia prawa własności lub posiadania (z wyłączeniem zdarzeń związanych ze świadczeniem usług wynajmu lub dzierżawy dóbr w ramach wykonywanej działalności gospodarczej objętej operacją) nabytych dóbr, wybudowanych, przebudowanych, nadbudowanych, wyremontowanych w połączeniu z modernizacją budynków i budowli, na które została przyznana i wypłacona pomoc oraz ich wykorzystywania zgodnie z przeznaczeniem i celem operacji, z wyłączeniem stosowania czasowego przenoszenia własności na zabezpieczenie wierzytelności, jako formy zabezpieczeń kredytów/pożyczek udzielanych na realizację operacji,
    - 3) skreślony,
    - 4) podjęcia i wykonywania rodzaju działalności, której służyła realizacja operacji, bez zmiany miejsca wykonywania działalności związanej z przyznaną pomocą (zmiany miejsca realizacji operacji) bez zgody Agencji,
    - 5) umożliwienia przedstawicielom Agencji dokonywania wizytacji w miejscu realizacji operacji,
    - 6) umożliwienia przedstawicielom Agencji, Ministra Finansów, Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Komisji Europejskiej, organów kontroli skarbowej oraz innym podmiotom upoważnionym do takich czynności, dokonania audytów i kontroli dokumentów związanych z realizacją operacji i wykonaniem obowiązków po zakończeniu realizacji operacji lub audytów i kontroli w miejscu realizacji operacji lub siedzibie Beneficjenta,
    - 7) obecności i uczestnictwa osobistego albo osoby upoważnionej przez Beneficjenta w trakcie wizytacji i kontroli określonych w pkt 5 i 6 w terminie wyznaczonym przez upoważnione podmioty,
    - 8) niezwłocznego informowania Agencji o planowanych albo zaistniałych zdarzeniach związanych ze zmianą sytuacji faktycznej lub prawnej Beneficjenta, jego gospodarstwa lub przedsiębiorstwa lub operacji w zakresie mogącym mieć wpływ na realizację operacji zgodnie z postanowieniami umowy, wypłatę pomocy lub spełnienie wymagań określonych w Programie, przepisach ustawy i rozporządzenia lub niniejszej umowie,
  3. W trakcie realizacji operacji oraz przez okres 5 lat liczony od dnia dokonania przez Agencję płatności ostatecznej, z wyłączeniem inwestycji polegających na nabyciu rzeczy będących przedmiotem leasingu oraz operacji obejmujących inwestycje zarówno polegające, jak i niepolegające na nabyciu rzeczy będących przedmiotem leasingu, Beneficjent zobowiązuje się do przechowywania całości dokumentacji związanej z realizacją operacji.
  4. Beneficjent zobowiązuje się do zamieszczenia w miejscu realizacji operacji lub siedzibie Beneficjenta tablicy informacyjnej o finansowaniu ze środków Unii Europejskiej operacji, której całkowity koszt przekracza 50 000 EURO¹¹⁾, wykonanej zgodnie z warunkami określonymi w *Księdze wizualizacji znaku Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013*, opublikowanej na stronach internetowych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Agencji, w terminie po dniu zawarcia niniejszej umowy, a jednocześnie nie później, niż:
    - a) do dnia złożenia wniosku o płatność ostateczną, albo

---

¹¹ Przeliczone po kursie podanym w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczenia wartości zamówień publicznych.

- b) w dniu złożenia przez Beneficjenta wniosku o płatność, w ramach którego po raz pierwszy zostaną ujęte raty zapłacone tytułem wykonania umowy leasingu i jej eksponowania przez okres 5 lat licząc od dnia przyznania pomocy;
5. W przypadku operacji obejmującej inwestycje polegające na nabyciu rzeczy będących przedmiotem leasingu Beneficjent zobowiązuje się do:
- 1) złożenia w oddziale regionalnym w terminie 10 miesięcy od dnia zawarcia umowy, nie później jednak, niż 2 miesiące przed planowanym dniem złożenia wniosku o płatność pośrednią, w ramach którego po raz pierwszy zostaną ujęte raty zapłacone tytułem wykonania umowy leasingu, umowy leasingu wraz z harmonogramem spłat, w której przewidziane będzie przeniesienie prawa własności przedmiotu umowy leasingu na Beneficjenta w terminie do planowanego dnia złożenia wniosku o płatność, w ramach którego rozliczana będzie ostatnia rata leasingu,
    - a) skreślony;
    - b) skreślony.
  - 2) uzyskania prawa własności rzeczy będących przedmiotem umowy leasingu nie później niż do dnia złożenia wniosku o płatność, w ramach którego rozliczana będzie ostatnia rata leasingu, oraz dołączenia dokumentów potwierdzających przeniesienie prawa własności na Beneficjenta.
6. Beneficjent zobowiązuje się:
- 1) w terminie do dnia 31 stycznia drugiego roku kalendarzowego liczonego od roku otrzymania płatności ostatecznej, złożyć w oddziale regionalnym wypełniony formularz ankiety monitorującej, której aktualny wzór jest dostępny w oddziałach regionalnych oraz na stronie internetowej Agencji,
  - 2) do udzielenia na pisemną prośbę Agencji (skierowaną do Beneficjenta w okresie wskazanym w § 5 ust. 2) informacji o osiągniętych efektach zrealizowanej operacji (tj. o wartości dodanej brutto z działalności wspieranej oraz o liczbie utrzymanych miejsc pracy).
7. W przypadku realizacji operacji, w ramach której refundowane są koszty kwalifikowalne wynikające z realizacji umów leasingu, w zakresie zobowiązań określonych w ust. 2 i 3, pięcioletni okres, którego dotyczą te zobowiązania, liczy się od dnia dokonania przez Agencję płatności: ¹⁾
- 1) w wyniku której po raz pierwszy w ramach operacji zostały zrefundowane koszty kwalifikowalne, wynikające z realizacji umów leasingu – w przypadku operacji obejmujących wyłącznie inwestycje polegające na nabyciu rzeczy będących przedmiotem leasingu;
  - 2) w wyniku której w ramach operacji zostały zrefundowane wszystkie koszty kwalifikowalne, za wyjątkiem kosztów wynikających z realizacji umów leasingu – w przypadku operacji obejmujących inwestycje zarówno polegające, jak i niepolegające na nabyciu rzeczy będących przedmiotem leasingu.
7. W przypadku realizacji operacji, w ramach której refundowane są koszty kwalifikowalne wynikające z realizacji umów leasingu, w zakresie zobowiązań określonych w ust. 3 pięcioletni okres, którego dotyczą te zobowiązania, liczy się od dnia dokonania przez Agencję płatności: ^{4) 1)}
- 1) w wyniku której po raz pierwszy w ramach operacji zostały zrefundowane koszty kwalifikowalne, wynikające z realizacji umów leasingu – w przypadku operacji obejmujących wyłącznie inwestycje polegające na nabyciu rzeczy będących przedmiotem leasingu;
  - 2) w wyniku której w ramach operacji zostały zrefundowane wszystkie koszty kwalifikowalne, za wyjątkiem kosztów wynikających z realizacji umów leasingu – w przypadku operacji obejmujących inwestycje zarówno polegające, jak i niepolegające na nabyciu rzeczy będących przedmiotem leasingu.
8. Beneficjent zobowiązuje się do: ^{4) 1)}

- 1) prowadzenia oddzielnego systemu rachunkowości w ramach prowadzonych ksiąg rachunkowych, albo
  - 2) korzystania z odpowiedniego kodu rachunkowego, o którym mowa w art. 75 ust. 1 lit. c pkt i rozporządzenia 1698/2005, w ramach prowadzonych ksiąg rachunkowych, albo
  - 3) prowadzenia zestawienia faktur lub równoważnych dokumentów księgowych na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję, gdy na podstawie odrębnych przepisów Beneficjent nie jest obowiązany do prowadzenia ksiąg rachunkowych,
- dla wszystkich transakcji związanych z operacją.
9. Beneficjent zobowiązuje się do informowania o oferowanych usługach, przez okres od dnia złożenia wniosku o płatność ostateczną do dnia upływu 5 lat od dnia przyznania pomocy, na stronach internetowych Beneficjenta lub jednostek samorządu terytorialnego lub organizacji turystycznych lub innych niż wymienione powyżej, które zawierają informacje o ofercie usług turystycznych. Sposób informowania powinien być adekwatny do wielkości i sezonowości prowadzonej działalności, a informacja powinna obejmować ofertę usług świadczonych przez Beneficjenta wraz z danymi teleadresowymi umożliwiającymi kontakt z Beneficjentem (dotyczy Beneficjentów realizujących inwestycje związane z podjęciem lub prowadzeniem działalności nierolniczej w zakresie wynajmowania pokoi w budynku mieszkalnym oraz sprzedaży posiłków domowych lub świadczenia innych usług związanych z pobytem turystów w gospodarstwie rolnym, którzy złożyli wniosek o przyznanie pomocy od dnia 03.09.2011 r.).

§ 6

1. W przypadku, gdy co najmniej jeden z dokumentów, o których mowa w § 5 ust. 5 pkt 1, dotyczący nabycia rzeczy będących przedmiotem leasingu:
  - 1) zostanie złożony bez zachowania terminu, o którym mowa w § 5 ust. 5 pkt 1, to Agencja nie jest związana terminem rozpatrzenia wniosku o płatność i wypłaty pomocy, o którym mowa w § 8 ust. 9,
  - 2) zawiera postanowienia niezgodne z warunkami i trybem przyznawania pomocy, Agencja wzywa do poprawienia dokumentów w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania pod rygorem odmowy wypłaty pomocy w całości lub w części dotyczącej rat zapłaconych tytułem wykonania umowy leasingu,
  - 3) nie zostanie złożony wraz z wnioskiem o płatność pośrednią, o którym mowa w § 5 ust. 5 pkt 1, Agencja odmawia wypłaty pomocy w całości lub w części dotyczącej rat zapłaconych tytułem wykonania umowy leasingu.
2. W przypadku, gdy co najmniej jeden z dokumentów, o których mowa w § 5 ust. 5 pkt 2, dotyczący nabycia rzeczy będących przedmiotem leasingu, nie zostanie złożony wraz z wnioskiem o płatność, w ramach którego rozliczana będzie ostatnia rata leasingu, Agencja wzywa Beneficjenta w formie pisemnej do usunięcia braków zgodnie z § 8 ust. 2 i ust. 3. W przypadku niezpełnienia dokumentów, o których mowa w § 5 ust. 5 pkt 2, Agencja odmawia wypłaty pomocy w całości lub części dotyczącej rat leasingowych. Przepis § 12 ust. 2, 3 i 7 stosuje się odpowiednio.

§ 7

1. Beneficjent zobowiązuje się złożyć osobiście lub przez upoważnioną osobę, bezpośrednio w oddziale regionalnym, wniosek o płatność wraz z wymaganymi dokumentami określonymi w załączniku nr 2 do umowy oraz przedstawić oryginały faktur lub dokumentów o równoważnej wartości dowodowej oraz dowodów zapłaty poniesionych kosztów, w następujących terminach:
  - 1) po zakończeniu realizacji całości operacji - w terminie od dnia ... do dnia ..... 20...r.;¹⁾

- / po zakończeniu realizacji pierwszego etapu operacji - w terminie od dnia .... do dnia ..... 20...r.^{12) 1)};
- 2) po zakończeniu realizacji drugiego etapu operacji w terminie od dnia ... do dnia ..... 20...r.¹⁾
  - 3) po zakończeniu realizacji trzeciego etapu operacji w terminie od dnia ... do dnia ..... 20...r.¹⁾
  - 4) po zakończeniu realizacji czwartego etapu operacji w terminie od dnia ... do dnia ..... 20...r.¹⁾
  - 5) po zakończeniu realizacji piątego etapu operacji w terminie od dnia ... do dnia ..... 20...r.¹⁾
  - 6) po zakończeniu realizacji szóstego etapu operacji w terminie od dnia ... do dnia ..... 20...r.¹⁾
  - 7) po zakończeniu realizacji siódmego etapu operacji w terminie od dnia ... do dnia ..... 20...r.¹⁾
  - 8) po zakończeniu realizacji ósmego etapu operacji w terminie od dnia ... do dnia ..... 20...r.¹⁾
  - 9) po zakończeniu realizacji dziewiątego etapu operacji w terminie od dnia .... do dnia ..... 20...r.¹⁾
  - 10) po zakończeniu realizacji dziesiątego etapu operacji w terminie od dnia ..... do dnia ..... 20...r.¹⁾
2. Wniosek o płatność składa się na formularzu udostępnionym przez Agencję, dostępnym w oddziałach regionalnych oraz na stronie internetowej administrowanej przez Agencję.
  3. Przedkładane wraz z wnioskiem o płatność oryginały faktur lub dokumentów o równoważnej wartości dowodowej oraz oznaczone datą wyciągi bankowe lub przelewy bankowe dokumentujące transakcje na rachunku, z którego dokonano płatności, dotyczące zapłaty kosztów związanych z realizacją niniejszej umowy lub inne dowody zapłaty, po wykonaniu ich kopii, zostaną zwrócone Beneficjentowi. Oryginały faktur i dokumentów o równoważnej wartości dowodowej, przed ich skopiowaniem, zostaną oznaczone adnotacją „Przedstawiono do refundacji w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013”.
  4. Agencja może, na uzasadnioną prośbę Beneficjenta, wyrazić zgodę na zakończenie realizacji operacji lub złożenie wniosku o płatność ostateczną po upływie terminów wskazanych w § 9 ust. 1 pkt 4 lit. a)-b) i d), w terminie późniejszym, nie dłuższym niż 6 miesięcy od upływu tych terminów, ale nie później niż do dnia 30 czerwca 2015 r. Zgoda taka może zostać wyrażona przez Agencję również po upływie terminu zakończenia realizacji operacji lub złożenia wniosku o płatność ostateczną.
  5. Agencja może rozpatrzyć wniosek o płatność złożony w terminie wcześniejszym, niż wynikający z postanowień umowy, jednakże bieg terminu, o którym mowa w § 8 ust. 9, rozpoczyna się od pierwszego dnia terminu określonego w ust. 1. Postanowienia § 8 ust. 11 stosuje się odpowiednio.
  6. W przypadku niezłożenia wniosku o płatność w wyznaczonym terminie, Agencja dwukrotnie wzywa Beneficjenta do złożenia wniosku w kolejnych wyznaczonych terminach. Niezłożenie przez Beneficjenta wniosku o płatność w terminie wynikającym z drugiego wezwania Agencji skutkować będzie wypowiedzeniem umowy, z zastrzeżeniem ust. 7.
  7. Agencja może uwzględnić wniosek o płatność złożony po terminie, o którym mowa w ust. 1, lub po terminie wynikającym z drugiego wezwania Agencji, o którym mowa w ust. 6, o ile nie została wypowiedziana umowa i nie upłynęły terminy wskazane w § 9 ust. 1 pkt 4, jednakże wówczas nie jest obowiązana do zachowania terminu, o którym mowa w § 8 ust. 9.

---

¹² Pkt 1-10 wypełnia się dla operacji wieloetapowych lub obejmujących inwestycje realizowane na podstawie umowy leasingu; należy w nich wpisać ilość etapów oraz terminy zgodnie z zestawieniem rzeczowo-finansowym operacji, jednakże nie więcej, niż 10 etapów oraz nie więcej, niż 2 terminy złożenia wniosku o płatność w roku kalendarzowym.

8. W przypadku, gdy upłynęły terminy na zakończenie realizacji operacji i na złożenie wniosku o płatność ostateczną wskazane w § 9 ust. 1 pkt 4 lit. a)-b) i d) lub w dniu wysłania do Beneficjenta wezwania do złożenia wniosku o płatność ostateczną do upływu tych terminów pozostało mniej niż miesiąc, Agencja w tych wezwaniach informuje Beneficjenta o możliwości złożenia wraz z wnioskiem prośby, o której mowa w ust. 4.
9. Jeżeli do wniosku o płatność ostateczną złożonego po upływie terminów na zakończenie realizacji operacji i złożenie wniosku o płatność ostateczną wskazanych w § 9 ust. 1 pkt 4 lit. a)-b) i d), albo złożonego przed upływem tych terminów – w sytuacji niezakończenia realizacji operacji przed upływem tych terminów, nie została dołączona prośba, o której mowa w ust. 4, Agencja dwukrotnie wzywa Beneficjenta do złożenia tej prośby w kolejnych wyznaczonych terminach. Niezłożenie prośby, o której mowa w ust. 4, w terminie wynikającym z drugiego wezwania Agencji, skutkować będzie odmową wypłaty pomocy i wypowiedzeniem umowy, z zastrzeżeniem § 9 ust. 3 oraz § 12 ust. 2.
10. Agencja może uwzględnić uzasadnioną prośbę o wyrażenie zgody, o której mowa w ust. 4, złożoną po terminie wynikającym z pierwszego lub drugiego wezwania Agencji, o których mowa w ust. 8, lub po terminie wynikającym z drugiego wezwania, o którym mowa w ust. 9, o ile nie nastąpiła odmowa wypłaty pomocy lub nie została wypowiedziana umowa albo nie nastąpiła całkowita lub częściowa korekta kwoty pomocy dla ostatniego etapu operacji.

§ 8

1. Rozpatrując wniosek o płatność Agencja sprawdza zgodność realizacji operacji lub jej etapu z warunkami określonymi w ustawie, Programie, rozporządzeniu, przepisach odrębnych oraz postanowieniach umowy, w szczególności pod względem spełnienia warunków w zakresie kompletności i poprawności formalnej wniosku oraz prawidłowości realizacji i finansowania operacji.
2. W przypadku, gdy złożony wniosek o płatność nie został wypełniony we wszystkich wymaganych pozycjach lub zawiera błędy formalno-rachunkowe lub nie dołączono do niego wymaganych dokumentów, lub dokumenty nie spełniają dotyczących ich wymagań, Agencja wzywa Beneficjenta w formie pisemnej do usunięcia braków lub złożenia poprawnych dokumentów lub pisemnych wyjaśnień w terminie 21 dni kalendarzowych od dnia doręczenia wezwania.
3. W przypadku, gdy pomimo wezwania, o którym mowa w ust. 2, Beneficjent nie usunął braków lub nie dostarczył któregokolwiek z wymaganych dokumentów lub w przypadku, gdy niezbędne będzie dostarczenie dodatkowych wyjaśnień w celu potwierdzenia lub uzupełnienia informacji mających istotny wpływ na ocenę wniosku o płatność, Agencja wzywa Beneficjenta w formie pisemnej do usunięcia braków, w tym złożenia dodatkowych pisemnych wyjaśnień w terminie 21 dni kalendarzowych od dnia doręczenia wezwania.
4. Na uzasadnioną prośbę Beneficjenta, złożoną w formie pisemnej nie później niż przed upływem terminu określonego w ust. 2 lub ust. 3, Agencja może wyrazić zgodę na przedłużenie terminu na uzupełnienie lub poprawienie wniosku o płatność, jednak przedłużenie powyższego terminu w toku rozpatrywania wniosku o płatność nie może przekroczyć łącznie 6 miesięcy.
5. W przypadku przesłania uzupełnień, wyjaśnień lub poprawnych dokumentów przesyłką nadaną w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego, o terminowości złożenia decyduje data stempla pocztowego, a w przypadku ich dostarczenia w innej formie, o terminowości złożenia decyduje data wpływu do oddziału regionalnego.
6. Jeżeli Beneficjent, pomimo ponownego wezwania, o którym mowa w ust. 3, nie złożył brakujących lub poprawnych dokumentów lub pisemnych wyjaśnień w wyznaczonym terminie, Agencja rozpatruje wniosek o płatność w zakresie, w jakim został prawidłowo wypełniony oraz na podstawie dołączonych i poprawnie sporządzonych dokumentów, z zastrzeżeniem ust. 4.

7. W trakcie rozpatrywania wniosku o płatność mogą zostać przeprowadzane wizytacje w miejscu lub kontrole na miejscu, w celu zweryfikowania informacji zawartych we wniosku o płatność i dołączonych dokumentach ze stanem faktycznym lub uzyskania dodatkowych wyjaśnień.
8. W przypadku, gdy w trakcie rozpatrywania wniosku o płatność niezbędne jest wyjaśnienie faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy lub przedstawienie dowodów na potwierdzenie tych faktów, Agencja wzywa Beneficjenta w formie pisemnej do uzupełnienia niezbędnych dokumentów lub złożenia pisemnych wyjaśnień w terminie 21 dni kalendarzowych od dnia otrzymania wezwania. Postanowienia ust. 4 i 5 stosuje się odpowiednio.
9. Agencja rozpatruje wniosek o płatność w terminie 3 miesięcy od dnia jego złożenia i dokonuje wypłaty środków niezwłocznie po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku. W przypadku wystąpienia opóźnienia w otrzymaniu przez Agencję środków finansowych na wypłatę pomocy, Agencja dokona wypłaty pomocy niezwłocznie po ich otrzymaniu.
10. W przypadku, gdy w trakcie rozpatrywania wniosku o płatność niezbędne jest uzyskanie dodatkowych wyjaśnień lub opinii innego podmiotu, lub zajdą nowe okoliczności budzące wątpliwości co do możliwości wypłaty pomocy, termin rozpatrywania wniosku, o którym mowa w ust. 9, wydłuża się o czas niezbędny do uzyskania wyjaśnień lub opinii, o czym Agencja informuje Beneficjenta na piśmie.
11. W przypadkach, o których mowa w ust. 2-4 lub ust. 8, termin rozpatrzenia wniosku o płatność, określony w ust. 9, ulega przedłużeniu o okresy dokonywania przez Beneficjenta określonych czynności.
12. W przypadku uchybienia terminu wykonania przez Beneficjenta czynności, o których mowa w ust. 2-3 i ust. 8, Agencja, na pisemną prośbę Beneficjenta przywraca termin wykonania tych czynności, jeżeli w danym okresie są dostępne niezakontrowane środki finansowe na wypłatę pomocy, a jednocześnie Beneficjent:
  - 1) wniósł pisemną prośbę w terminie 45 dni kalendarzowych od dnia ustania przyczyny uchybienia;
  - 2) jednocześnie z wniesieniem prośby dopełnił czynności, dla której określony był termin;
  - 3) uprawdopodobnił, że uchybienie nastąpiło bez jego winy.
13. Po rozpatrzeniu wniosku o płatność, Agencja dokonuje wypłaty całości albo części pomocy albo odmawia wypłaty pomocy, o czym informuje Beneficjenta w formie pisemnej.

§ 9

1. Agencja wypłaca środki finansowe z tytułu pomocy, jeżeli Beneficjent:
    - 1) zrealizował operację lub jej etap, w tym poniósł związane z tym koszty, zgodnie z warunkami określonymi w rozporządzeniu i w umowie oraz określonymi w innych przepisach dotyczących inwestycji objętych operacją;
    - 2) zrealizował lub realizuje zobowiązania określone w umowie;
    - 3) udokumentował zrealizowanie operacji lub jej etapu, w tym poniesienie kosztów kwalifikowalnych z tym związanych.
    - 4) złożył wniosek o płatność w terminie:
      - a) 24 miesięcy od dnia zawarcia umowy w przypadku wniosku o płatność pośrednią lub w przypadku operacji realizowanych w jednym etapie,
      - b) 36 miesięcy od dnia zawarcia umowy w przypadku operacji realizowanych w dwóch etapach – w przypadku wniosku o płatność ostateczną;
      - c) 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy w przypadku złożenia pierwszego wniosku o płatność pośrednią w odniesieniu do części operacji obejmującej inwestycje polegające na nabyciu rzeczy będących przedmiotem leasingu,
      - d) 60 miesięcy od dnia zawarcia umowy w przypadku złożenia wniosku o płatność ostateczną w odniesieniu do części operacji obejmującej wyłącznie inwestycje polegające na nabyciu rzeczy będących przedmiotem leasingu,
- lecz nie później niż do dnia 30 czerwca 2015 roku, z zastrzeżeniem §7 ust. 4.

2. W przypadku, gdy Beneficjentowi wypłacono zaliczkę, pomniejszenie kwoty pomocy do wypłaty o kwotę pobranej zaliczki (rozliczenie) nastąpi.⁴⁾¹⁾
  - 1) w przypadku operacji realizowanej jednoetapowo w ramach wniosku o płatność ostateczną;¹⁾
  - 2) w przypadku operacji realizowanej w kilku etapach: w ramach wniosku o płatność ostateczną /lub w ramach wniosku o płatność pośrednią / proporcjonalnie w ramach każdego wniosku o płatność, jednak nie później niż w dniu dokonania przez Agencję płatności ostatecznej.¹⁾
2. Skreślony.¹⁾
3. W przypadku, gdy Beneficjent nie spełnił któregokolwiek z warunków, o których mowa w ust. 1, środki finansowe z tytułu pomocy mogą być wypłacone w części dotyczącej operacji lub jej etapu, które zostały zrealizowane zgodnie z tymi warunkami oraz jeżeli cel operacji został osiągnięty lub może zostać osiągnięty do dnia złożenia wniosku o płatność ostateczną.
4. W przypadku, gdy Beneficjent nie spełnił któregokolwiek z warunków określonych w ust. 1 oraz nie zaistniały okoliczności, o których mowa w ust. 3, lub zostały naruszone warunki przyznania pomocy, Agencja odmawia wypłaty pomocy.
5. Podstawą do wyliczenia kwoty pomocy do wypłaty są faktycznie i prawidłowo poniesione koszty kwalifikowalne, z uwzględnieniem § 5 ust. 1 pkt 7-9, jednak w wysokości nie wyższej niż wykazana w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji stanowiącym załącznik nr 1 do umowy, z zastrzeżeniem ust. 6 i 8.
6. W przypadku, gdy w złożonym wniosku o płatność wykazane zostanie, że poszczególne pozycje kosztów kwalifikowalnych, z wyjątkiem kosztów ogólnych, zostały poniesione w wysokości wyższej w stosunku do wartości określonej w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji stanowiącym załącznik nr 1 do umowy:
  - 1) nie więcej niż o 10%, wówczas przy obliczaniu kwoty pomocy przysługującej do wypłaty, koszty te będą uwzględniane w wysokości faktycznie poniesionej;
  - 2) o więcej niż 10%, wówczas przy obliczaniu kwoty pomocy przysługującej do wypłaty, uwzględniane będą koszty:
    - a) w wysokości faktycznie poniesionej, jeżeli Agencja na podstawie pisemnych wyjaśnień Beneficjenta uzna za zasadne przyczyny poniesienia wyższych kosztów,
    - b) w wysokości określonej w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji, jeżeli Agencja, na podstawie pisemnych wyjaśnień Beneficjenta, nie zaakceptuje poniesienia wyższych kosztów,z zastrzeżeniem, iż kwota pomocy określona w § 4 ust. 1 nie może zostać zwiększona.
7. Przy obliczaniu kwoty pomocy przysługującej do wypłaty poniesione koszty ogólne będą uwzględnione w wysokości nie wyższej, niż określona w umowie dla poszczególnych pozycji określonych w zestawieniu rzeczowo-finansowym.
8. W przypadku, gdy wnioskowana przez Beneficjenta we wniosku o płatność kwota pomocy jest wyższa o więcej niż 3% od kwoty obliczonej przez Agencję na podstawie prawidłowo poniesionych kosztów kwalifikowalnych, kwotę refundacji pomniejsza się o kwotę stanowiącą różnicę pomiędzy kwotą wnioskowaną a kwotą obliczoną na podstawie prawidłowo poniesionych kosztów kwalifikowalnych. Pomniejszenie nie ma zastosowania, jeżeli Beneficjent udowodni, że nie ponosi winy za włączenie niekwalifikującej się kwoty do kwoty pomocy wnioskowanej we wniosku o płatność.¹³⁾
9. W przypadku stwierdzenia przez Agencję, że Beneficjent umyślnie złożył fałszywe oświadczenia, daną operację wyklucza się ze wsparcia EFRROW i odzyskuje się wszystkie kwoty wypłaconej pomocy w ramach operacji. Ponadto, zgodnie z przepisami wspólnotowymi, Beneficjent jest wykluczony z otrzymywania wsparcia w ramach tego

¹³ Art. 30 ust. 1 rozporządzenia 65/2011.

samego działania w danym roku kalendarzowym, w którym dokonano ustalenia oraz w następnym roku kalendarzowym.¹⁴⁾

10. Agencja przekazuje środki finansowe w ramach pomocy na rachunek bankowy Beneficjenta lub jego pełnomocnika, wskazany w:

- 1) zaświadczeniu z banku lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, wskazującym numer rachunku bankowego; albo
- 2) kopii umowy z bankiem lub spółdzielczą kasą oszczędnościowo-kredytową na prowadzenie rachunku bankowego lub części umowy, pod warunkiem, że ta część będzie zawierać dane niezbędne do dokonania przelewu środków finansowych; albo
- 3) innym dokumencie z banku lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej świadczącym o aktualnym numerze rachunku bankowego, pod warunkiem, że będzie on zawierał dane niezbędne do dokonania przelewu środków finansowych; albo
- 4) oświadczeniu Beneficjenta wskazującym na możliwość wypłaty środków finansowych w ramach pomocy na rachunek bankowy prowadzony w banku lub spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, który został podany we wniosku o wpis do ewidencji producentów, złożonym zgodnie z przepisami art. 11 ust.3 pkt 5 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2012 r., poz. 86), w sytuacji, kiedy Beneficjent pobiera płatności bezpośrednio do gruntów rolnych; albo
- 5) oświadczeniu Beneficjenta o innym numerze rachunku bankowego prowadzonego w banku lub spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, na który mają być przekazane środki finansowe, w sytuacji, kiedy Beneficjent nie pobiera płatności bezpośrednich do gruntów rolnych,

stanowiącym załącznik do wniosku o przyznanie pomocy w przypadku gdy Beneficjent wnioskował o wypłatę zaliczki na realizację operacji lub załącznik do wniosku o płatność.

11. Przedkładana informacja o numerze rachunku bankowego musi zawierać co najmniej: imię i nazwisko/pełną nazwę posiadacza rachunku, nazwę banku, w którym prowadzony jest rachunek bankowy, numer oddziału oraz nazwę miejscowości, w której znajduje się siedziba oddziału banku oraz numer rachunku bankowego w standardzie NRB, a w przypadku składania oświadczenia Beneficjenta podpis składającego oświadczenie.

12. W przypadku zmiany numeru rachunku bankowego Beneficjent jest zobowiązany niezwłocznie przedłożyć Agencji jeden z dokumentów, o których mowa w ust. 10, zawierający aktualną informację o numerze rachunku bankowego, jednak nie później, niż wraz z pierwszym wnioskiem o płatność/kolejnym wnioskiem o płatność¹⁾.

§ 10

1. Beneficjent oświadcza, że:

- 1) nie korzysta i nie będzie korzystał z innych środków publicznych, w szczególności w ramach pomocy państwa i programów współfinansowanych ze środków wspólnotowych, przyznanych w związku z realizacją operacji określonej w umowie,
- 2) ubiegając się o przyznanie pomocy w zakresie określonym we wniosku o przyznanie pomocy o znaku: ..... wraz z załącznikami, złożył rzetelne oraz zgodne ze stanem faktycznym i prawnym oświadczenia oraz dokumenty,
- 3) nie podlega wykluczeniu z ubiegania się o przyznanie pomocy na podstawie przepisów rozporządzenia 1698/2005 oraz przepisów Unii Europejskiej wydanych w trybie tego rozporządzenia lub przepisów odrębnych;
- 4) miejsce zamieszkania znajduje się pod adresem(-ami):

.....
.....
(województwo, powiat, gmina, kod pocztowy, miejscowość, ulica, nr domu/nr lokalu)

¹⁴⁾ Art. 30 ust. 2 rozporządzenia 65/2011.

- spełniając warunki, o których mowa w § 2 pkt. 1 lit. c rozporządzenia.
- 5) w związku z wystąpieniem tej samej szkody w gospodarstwie, rolnikowi, jego domownikowi w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników lub małżonkowi tego rolnika nie przyznano (dotyczy Beneficjentów, którym przyznano podwyższony poziom dofinansowania w związku z wystąpieniem szkody w gospodarstwie rolnika, zgodnie z § 4 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia):
    - a) pomocy w ramach działania „Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku wystąpienia klęsk żywiołowych oraz wprowadzenie odpowiednich działań zapobiegawczych” objętego Programem,
    - b) pomocy w ramach działania „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013,
  2. Beneficjent dołącza do umowy oświadczenie małżonka o wyrażeniu zgody na zawarcie tej umowy/ o niepozostawaniu w związku małżeńskim/ o ustanowionej rozdzielności majątkowej¹⁾.

§ 11

1. Wypowiedzenie umowy następuje w przypadku:

- 1) nierozpoczęcia przez Beneficjenta realizacji operacji do końca terminu, o którym mowa w § 7 ust. 1, tj.:
  - a) do końca terminu na złożenie wniosku o płatność ostateczną – w przypadku operacji jednoetapowych, albo
  - b) do końca terminu na złożenie pierwszego wniosku o płatność pośrednią - w przypadku operacji wieloetapowych lub obejmujących inwestycje realizowane na podstawie umowy leasingu;
- 2) niezłożenia przez Beneficjenta wniosku o płatność w wyznaczonym terminie, z zastrzeżeniem § 7 ust. 4, 6-9;
- 3) odstąpienia przez Beneficjenta:
  - a) od realizacji operacji, lub
  - b) od realizacji zobowiązań wynikających z umowy po wypłacie pomocy;
- 4) odmowy wypłaty całości pomocy dla zrealizowanej operacji na podstawie przesłanek określonych w § 9 ust. 4;
- 5) stwierdzenia, w okresie realizacji operacji lub w okresie 5 lat od dnia dokonania przez Agencję płatności ostatecznej, nieprawidłowości¹⁵⁾ związanych z ubieganiem się o przyznanie pomocy lub realizacją operacji lub z niespełnianiem warunków określonych w § 5 ust. 1- 4, 6, 8 lub § 9 ust. 1; a w przypadku operacji obejmującej inwestycje polegające wyłącznie na nabyciu rzeczy będących przedmiotem leasingu – również warunków określonych w § 6 ust. 1 pkt 3 lub w § 6 ust. 2;¹⁾
- 5) stwierdzenia, w okresie realizacji operacji lub w okresie 5 lat od dnia przyznania pomocy, z zastrzeżeniem, iż dla wymagania określonego w § 5 ust. 3 w okresie 5 lat od dnia dokonania przez Agencję płatności ostatecznej, a w przypadku realizacji operacji, w ramach której refundowane są koszty kwalifikowalne wynikające z realizacji umów leasingu w okresie liczonym zgodnie z § 5 ust. 7, nieprawidłowości¹⁵⁾ związanych z ubieganiem się o przyznanie pomocy lub realizacją operacji lub z niespełnianiem warunków określonych w § 5 ust. 1- 4, 6, 8 lub § 9 ust.1, a w przypadku operacji obejmującej inwestycje polegające wyłącznie na nabyciu rzeczy będących przedmiotem leasingu – również warunków określonych w § 6 ust. 1 pkt 3 lub w § 6 ust. 2;⁴⁾¹⁾

---

¹⁵ W rozumieniu art. 2 rozporządzenia Komisji (WE) Nr 1848/2006 z dnia 14 grudnia 2006 r. dotyczącego nieprawidłowości i odzyskiwania kwot niesłusznie wypłaconych w związku z finansowaniem wspólnej polityki rolnej oraz organizacji systemu informacyjnego w tej dziedzinie i uchylającego rozporządzenie Rady (EWG) nr 595/91.

- 6) naruszenia przez Beneficjenta warunków przyznania lub wypłaty pomocy, z zastrzeżeniem § 9, w tym w szczególności ust. 3.
  - 7) wystąpienia innych okoliczności skutkujących koniecznością zwrotu całości wypłacanej pomocy, o których mowa w § 12 ust. 1.
2. Beneficjent może zrezygnować z realizacji operacji na podstawie pisemnego wniosku o rozwiązanie umowy przyznania pomocy.

§ 12

1. Agencja żąda zwrotu nienależnie lub nadmiernie pobranej kwoty pomocy, z zastrzeżeniem ust. 2, w przypadku ustalenia niezgodności realizacji operacji z Programem, ustawą, rozporządzeniem, umową lub przepisami odrębnymi, a w szczególności wystąpienia jednej z następujących okoliczności¹⁶⁾:
  - 1) nieosiągnięcia lub niezachowania celu operacji,
  - 2) rezygnacji Beneficjenta z realizacji operacji,
  - 3) podlegania Beneficjenta wykluczeniu z ubiegania się o przyznanie pomocy na podstawie przepisów odrębnych,
  - 4) zaistnienia okoliczności skutkujących wypowiedzeniem umowy,
  - 5) rozpoczęcia realizacji zestawienia rzeczowo-finansowego operacji w zakresie danego kosztu przed dniem złożenia wniosku o przyznanie pomocy, a w przypadku kosztów stanowiących koszty ogólne rozpoczęcia realizacji zestawienia rzeczowo-finansowego operacji w zakresie danego kosztu wcześniej niż od dnia 1 stycznia 2007 roku,
  - 6) złożenia przez Beneficjenta podrobionych, przerobionych, nierzetelnych lub stwierdzających nieprawdę dokumentów lub oświadczeń, mających wpływ na przyznanie lub wypłatę pomocy;
  - 7) niespełniania przez Beneficjenta co najmniej jednego ze zobowiązań umownych,
  - 8) innych władczych rozstrzygnięć uprawnionych organów państwowych lub orzeczeń sądowych stwierdzających popełnienie przez Beneficjenta, w związku z ubieganiem się o przyznanie lub wypłatę pomocy, czynów zabronionych przepisami odrębnymi,
  - 9) wystąpienia przesłanki, o której mowa w art. 30 ust. 2 rozporządzenia 65/2011.
2. Beneficjent może zachować prawo do całości albo części pomocy:
  - 1) w części dotyczącej operacji, która została zrealizowana zgodnie z warunkami, o których mowa w § 9 ust. 1, jeżeli cel operacji został osiągnięty i zachowany, lub
  - 2) jeżeli uzyskał zwolnienie, o którym mowa w § 15 ust. 1 i 3.
3. Beneficjent zwraca nienależnie lub nadmiernie pobraną kwotę pomocy powiększoną o odsetki obliczone zgodnie z ust. 4.
4. Odsetki naliczane są w wysokości, jak dla zaległości podatkowych, za okres między terminem zwrotu środków przez Beneficjenta wyznaczonym w piśmie powiadamiającym go o konieczności zwrotu, a datą zwrotu lub odliczenia.
5. Beneficjent zobowiązuje się zwrócić całość lub część otrzymanej pomocy w terminie 60 dni od dnia doręczenia pisma powiadamiającego o konieczności zwrotu środków, a po upływie tego terminu – do zwrotu całości lub części otrzymanej pomocy wraz z należnymi odsetkami.
6. Zaliczka:^{4) 1)}
  - 1) wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem podlega zwrotowi¹⁷⁾ przez Beneficjenta wraz z odsetkami w wysokości określonej, jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania tych środków przez Agencję realizującą płatności z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich,

---

¹⁶ Zgodnie z przepisami ustawy.

¹⁷ Zgodnie z przepisami ustawy o uruchamianiu środków z budżetu UE.

- 2) pobrana nienależnie lub w nadmiernej wysokości, podlega zwrotowi¹⁷⁾ wraz z odsetkami w wysokości określonej, jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia doręczenia Beneficjentowi wezwania do ich zwrotu.
7. Zwrotowi, o którym mowa w ust. 6 pkt 1 i 2, podlega odpowiednio ta część środków finansowych, która została wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem albo pobrana nienależnie lub w nadmiernej wysokości.⁴⁾¹⁾

§ 13

1. Umowa może zostać zmieniona na wniosek każdej ze Stron, przy czym zmiana ta nie może powodować zwiększenia określonej w § 4 ust. 1 kwoty pomocy, zmiany celu operacji, ani zmiany zobowiązania o niefinansowaniu operacji z udziałem innych środków publicznych, przyznanych w związku z realizacją tej operacji.¹⁾
1. Umowa może zostać zmieniona na wniosek każdej ze Stron, przy czym zmiana ta nie może powodować zwiększenia określonej w § 4 ust. 1 kwoty pomocy, zmiany celu operacji, ani zmiany zobowiązania o niefinansowaniu operacji z udziałem innych środków publicznych, przyznanych w związku z realizacją tej operacji. Umowa nie podlega zmianie w zakresie udzielenia Beneficjentowi zaliczki na realizację operacji, jeżeli na etapie obsługi wniosku o przyznanie pomocy Beneficjent nie ubiegał się o jej wypłatę.⁴⁾¹⁾
2. Zmiana umowy wymaga zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności.
3. Umowa nie wymaga dokonania zmiany w przypadku:
  - 1) zmian struktury wysokości kosztów kwalifikowalnych operacji, z zastrzeżeniem ust. 4 pkt 1,
  - 2) zmian powstałych przy realizacji operacji o charakterze budowlanym, wynikających z praktycznych rozwiązań realizacji inwestycji, nie naruszających przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2013 r., poz. 1409) i wydanych na ich podstawie decyzji właściwych organów oraz nie wpływających na cel i przeznaczenie operacji.
4. Zmiana umowy jest wymagana w szczególności w przypadku:
  - 1) zmian w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji, stanowiącym załącznik nr 1 do umowy, związanych ze:¹⁸⁾
    - a) zmniejszeniem zakresu lub wysokości kosztów kwalifikowalnych operacji w ramach jednego z etapów i zwiększeniem zakresu lub wysokości kosztów kwalifikowalnych operacji w ramach etapu późniejszego - wniosek w tej sprawie Beneficjent składa najpóźniej w dniu złożenia wniosku o płatność w ramach etapu, którego zakres lub wysokość kosztów kwalifikowalnych operacji została zmniejszona; w przypadku niedotrzymania tego terminu, wniosek o zmianę umowy nie zostanie rozpatrzony pozytywnie w zakresie etapu, którego dotyczy złożony wniosek o płatność i Agencja rozpatrzy wniosek o płatność zgodnie z postanowieniami zawartej umowy,
    - b) zwiększeniem zakresu lub wysokości kosztów kwalifikowalnych operacji w ramach jednego z etapów i zmniejszeniem zakresu lub wysokości kosztów kwalifikowalnych operacji w ramach etapu późniejszego - wniosek w tej sprawie Beneficjent składa najpóźniej na 40 dni kalendarzowych przed upływem terminu do złożenia wniosku o płatność w ramach etapu, w którym zakres lub wysokość kosztów kwalifikowalnych operacji ma zostać zwiększona; w przypadku niedotrzymania tego terminu, wypłata pomocy zostanie dokonana do wysokości przewidzianej w umowie dla poszczególnych transz;
  - 2) zmian zakresu rzeczowego operacji w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji stanowiącym załącznik nr 1 do umowy, w szczególności, gdy zmiana ta, zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 8, wiąże się z koniecznością uzyskania nowej oferty lub przeprowadzenia postępowania ofertowego (tj. w przypadku zakupu innego przedmiotu operacji niż został

---

¹⁸⁾ Dotyczy operacji, dla których pomoc będzie przekazywana w transzach.

wybrany w postępowaniu ofertowym przeprowadzonym na etapie ubiegania się o przyznanie pomocy) - wniosek w tej sprawie (dotyczący operacji lub jej etapu, którego zakres ma być zmieniony poprzez aneksowanie umowy) Beneficjent składa najpóźniej w dniu złożenia wniosku o płatność; w przypadku niedotrzymania tego terminu, wniosek o zmianę umowy nie zostanie rozpatrzony pozytywnie i Agencja rozpatrzy wniosek o płatność zgodnie z postanowieniami zawartej umowy,

- 3) zmiany dotyczącej terminu złożenia wniosku o płatność - wniosek w tej sprawie Beneficjent składa najpóźniej w dniu upływu terminu określonego w § 7 ust. 1, z zastrzeżeniem § 7 ust. 4. Agencja może nie rozpatrzeć wniosku Beneficjenta o zmianę umowy, złożonego bez zachowania określonego powyżej terminu;
- 4) zmiany dotyczącej wykazu działek ewidencyjnych, na których realizowane są w ramach operacji inwestycje trwale związane z nieruchomością – wniosek w tej sprawie Beneficjent składa przed planowaną zmianą albo najpóźniej w dniu złożenia wniosku o płatność ostateczną, jeżeli operacja realizowana była w jednym etapie, lub w dniu złożenia wniosku o płatność pośrednią w ramach etapu, w ramach którego została dokonana zmiana działek, na których realizowane są w ramach operacji inwestycje trwale związane z nieruchomością; w przypadku niedotrzymania tego terminu wniosek o zmianę umowy nie zostanie rozpatrzony pozytywnie i Agencja rozpatrzy wniosek o płatność zgodnie z postanowieniami zawartej umowy;
- 5) zmiany dotyczącej sposobu oraz terminu rozliczenia wypłaconej Beneficjentowi zaliczki na realizację operacji, określonego w § 9 ust. 2. Umowa może zostać zmieniona na wniosek każdej ze Stron, przy czym w przypadku dokonywania zmiany przez Beneficjenta, wniosek w tej sprawie Beneficjent składa najpóźniej w dniu złożenia pierwszego wniosku o płatność.^{4) 1)}

§ 14

1. Na warunkach określonych w ustawie i rozporządzeniu, Agencja może w trakcie realizacji operacji, o której mowa w § 3 ust. 1 umowy, przyznać pomoc następcy prawnemu Beneficjenta, albo nabywcy przedsiębiorstwa Beneficjenta albo jego części, bądź gospodarstwa lub jego części w przypadku, gdy realizowana operacja jest związana z gospodarstwem rolnym Beneficjenta.
2. W przypadku zaistnienia w okresie 5 lat od daty płatności ostatecznej,¹⁾ w okresie 5 lat od dnia przyznania pomocy^{4) 1)} wyjątkowych okoliczności, Beneficjent może wystąpić do Agencji o wyrażenie zgody na:
  - 1) przeniesienie własności lub posiadania gospodarstwa rolnego lub jego części objętych realizacją inwestycji w przypadku, gdy operacja dotyczyła działalności związanej z pobytem turystów w tym gospodarstwie, albo przeniesienia własności lub posiadania przedsiębiorstwa lub jego części objętych realizacją inwestycji w ramach operacji albo przeniesienie własności lub posiadania nabytych dóbr objętych operacją,
  - 2) zmianę zobowiązania w zakresie rodzaju wykonywanej działalności wg Polskiej Klasyfikacji Działalności,
  - 3) zmianę postanowień umowy dotyczących:
    - a) zobowiązań Beneficjenta, o których mowa w § 5 ust. 2 pkt 2 i 4,
    - b) zmiany miejsca wykonywania działalności gospodarczej związanej z przyznaną pomocą (miejsca realizacji operacji), o którym mowa w § 3 ust. 3.
3. Beneficjent zgłasza zamiar dokonania czynności, o których mowa w ust. 2, w formie pisemnej wraz z uzasadnieniem i niezbędnymi dokumentami przed planowaną zmianą.
4. Agencja może wyłącznie w uzasadnionych przypadkach wyrazić zgodę na:
  - 1) przeniesienie własności lub posiadania gospodarstwa rolnego lub jego części objętych realizacją inwestycji w przypadku, gdy operacja dotyczyła działalności związanej z pobytem turystów w tym gospodarstwie, albo przedsiębiorstwa lub jego części objętych realizacją inwestycji w ramach operacji, jeżeli:

- a) nabywca albo następca prawny spełnia warunki przyznania i wypłaty pomocy oraz zobowiąże się do przejęcia obowiązków dotychczasowego Beneficjenta związanych z przyznaną i wypłaconą pomocą,
  - b) w wyniku przeniesienia praw własności albo następstwa prawnego nie zostaną naruszone cel i przeznaczenie operacji,
  - c) zmiana ta nie sprzeciwia się zasadom określonym w Programie, przepisom rozporządzenia 1698/2005, ustawy, rozporządzenia i postanowieniom umowy;
- 2) zmianę postanowień umowy dotyczących zobowiązań, jeżeli:
- a) całkowita lub częściowa zmiana przeznaczenia nabytych przez Beneficjenta dóbr, zmodernizowanych lub wybudowanych budynków i budowli, nie naruszy celów i zakresu działania, określonych w Programie, rozporządzeniu oraz postanowieniach umowy;
  - b) zmiana miejsca wykonywania działalności gospodarczej związanej z przyznaną pomocą (zmiana miejsca realizacji operacji) albo rodzaju wykonywanej działalności nie naruszy celu i przeznaczenia operacji oraz warunków określonych w Programie, rozporządzeniu oraz postanowieniach umowy;
  - c) zmiana polegać będzie na zbyciu całości albo części przedmiotu operacji, a Beneficjent, w określonym przez Agencję terminie, udokumentuje zastąpienie go innym przedmiotem, o parametrach technicznych i eksploatacyjnych nie gorszych niż zbywany, a w wyniku tego zastąpienia nie zostaną naruszone cele i przeznaczenie operacji oraz nadal będą zachowane warunki przyznania pomocy dla działania, w tym zasadność ekonomiczna i wykluczenie finansowania z innych środków publicznych.
- 3) przeniesienie własności lub posiadania nabytych dóbr objętych operacją, jeżeli:
- a) podmiot, na rzecz którego ma nastąpić przeniesienie własności lub posiadania nabytych dóbr objętych operacją, spełnia warunki przyznania i wypłaty pomocy oraz zobowiąże się do przejęcia obowiązków dotychczasowego Beneficjenta, związanych z przyznaną i wypłaconą pomocą,
  - b) w wyniku przeniesienia własności albo następstwa prawnego nie zostaną naruszone cel i przeznaczenie operacji,
  - c) zmiana ta nie sprzeciwia się zasadom określonym w Programie, przepisom rozporządzenia 1698/2005, ustawy, rozporządzenia i postanowieniom umowy;
5. Agencja, po rozpatrzeniu pisma Beneficjenta, o którym mowa w ust. 3, wskazuje warunki, tryb oraz obowiązki związane z dokonaniem przez Beneficjenta wnioskowanych zmian albo okoliczności faktyczne i prawne wykluczające dokonanie zmian postanowień umowy.
6. Beneficjent albo nabywca albo następca prawny, stosownie do zakresu zdarzenia, zobowiązany jest niezwłocznie po dokonaniu czynności, o których mowa w ust. 2 albo w wyznaczonym przez Agencję terminie, złożyć w oddziale regionalnym niezbędne oświadczenia i dokumenty potwierdzające spełnienie warunków uprawniających do dokonania zmian, a w szczególności:
- 1) dokumenty potwierdzające przeniesienie własności lub posiadania gospodarstwa rolnego lub jego części objętych realizacją inwestycji w przypadku, gdy operacja dotyczyła działalności związanej z pobytem turystów w tym gospodarstwie, albo przeniesienia własności lub posiadania przedsiębiorstwa lub jego części objętych realizacją inwestycji w ramach operacji albo przeniesienie własności lub posiadania nabytych dóbr objętych operacją (sprzedaż i zakup dóbr stanowiących przedmiot operacji),
  - 2) dokumenty potwierdzające przejęcie przez nabywcę albo następcę prawnego zobowiązań związanych z przyznaną Beneficjentowi pomocą, w szczególności umowę określającą warunki przejęcia przez nabywcę albo następcę prawnego zobowiązań wynikających z umowy przyznania pomocy zawartej z Beneficjentem,
  - 3) dokumenty potwierdzające spełnianie przez następcę prawnego lub nabywcę warunków przyznania pomocy,
  - 4) inne dokumenty niezbędne do potwierdzenia spełniania warunków, o których mowa w ust. 4,

na podstawie których Agencja wyraża zgodę na dokonane zmiany albo wzywa do zwrotu wypłaconej pomocy.

7. Wyrażając zgodę w przypadkach, o których mowa w ust. 4, Agencja uwzględnia przepis art. 72 rozporządzenia 1698/2005.

§ 15

1. W przypadku niewykonania co najmniej jednego ze zobowiązań, o których mowa w § 5 ust. 1-6 i 8, § 7 ust. 1-2 oraz § 9 ust. 1, z powodu zaistnienia okoliczności o charakterze siły wyższej lub wyjątkowych okoliczności, określonych w przepisach wspólnotowych¹⁹⁾ lub rozporządzeniu, Beneficjent może zostać całkowicie lub częściowo zwolniony przez Agencję z wykonania tego zobowiązania lub za zgodą Agencji zmianie może ulec termin jego wykonania.
2. W przypadku, gdy zdarzenie, powodujące poniesienie kosztów kwalifikowalnych, zgodnie z § 5 ust. 8:⁴⁾¹⁾
  - nie zostało uwzględnione przez Beneficjenta w oddzielnym systemie rachunkowości w ramach prowadzonych ksiąg rachunkowych, albo
  - do jego identyfikacji nie wykorzystano odpowiedniego kodu rachunkowego w ramach prowadzonych ksiąg rachunkowych, o którym mowa w art. 75 ust. 1 lit. c pkt i rozporządzenia 1698/2005,koszty te podlegają refundacji w wysokości pomniejszonej o 10%.
2. Skreślony.¹⁾
3. W sprawie zwolnienia z wykonania któregokolwiek ze zobowiązań lub zmiany terminu wykonania zobowiązań, o których mowa w ust. 1, Beneficjent składa w oddziale regionalnym wniosek, zawierający opis sprawy wraz z uzasadnieniem oraz niezbędnymi dokumentami, w terminie 10 dni roboczych od dnia, w którym Beneficjent lub upoważniona przez niego osoba są w stanie dokonać czynności złożenia takiego wniosku. Postanowienia § 8 ust. 8 stosuje się odpowiednio.

§ 16

1. Zabezpieczeniem należytego wykonania przez Beneficjenta zobowiązań określonych w umowie jest weksel niezupełny (in blanco) wraz z deklaracją wekslową sporządzoną na formularzu przekazanym przez Agencję wraz ze wzorem umowy, podpisywany przez Beneficjenta w obecności upoważnionego pracownika Agencji i złożony w oddziale regionalnym w dniu zawarcia umowy.
2. W przypadku wypełnienia przez Beneficjenta zobowiązań określonych w umowie, Agencja zwróci Beneficjentowi weksel, o którym mowa w ust. 1, po upływie 5 lat od dnia dokonania płatności ostatecznej przez Agencję, z zastrzeżeniem wynikającym z § 5 ust. 7, w przypadku operacji obejmujących inwestycje związane z nabyciem rzeczy będących przedmiotem leasingu.
3. Agencja zwraca niezwłocznie Beneficjentowi weksel, o którym mowa w ust. 1, w przypadku:
  - 1) wypowiedzenia umowy przed dokonaniem wypłaty pomocy;
  - 2) odmowy wypłaty całości pomocy;
  - 3) zwrotu przez Beneficjenta całości otrzymanej pomocy wraz z należnymi odsetkami, zgodnie z postanowieniami § 12.
4. W przypadku gdy Beneficjentowi przyznano zaliczkę, zabezpieczeniem właściwego jej wydatkowania oraz warunkiem jej wypłaty jest ustanowienie gwarancji odpowiadającej 110% kwoty zaliczki.⁴⁾¹⁾

¹⁹⁾ Art. 47 rozporządzenia 1974/2006.

5. Gwarancja, o której mowa w ust. 4, musi być zobowiązaniem nieodwołalnym, bezwarunkowym i bezzwłocznym do zapłaty na rzecz Agencji każdej kwoty do maksymalnej wysokości kwoty gwarantowanej na pierwsze pisemne żądanie zawierające oświadczenie Agencji, że Beneficjent nie wywiązał się ze zobowiązań wynikających z uczestnictwa w mechanizmie Wspólnej Polityki Rolnej w ramach Programu, którego wykonanie zabezpieczać ma wystawiona gwarancja.^{4) 1)}
6. Gwarancja powinna być ustanowiona na czas określony, przy czym termin ważności gwarancji musi być o co najmniej 4 miesiące dłuższy od planowanego terminu zakończenia realizacji operacji, rozumianego jako termin złożenia wniosku o płatność ostateczną, o którym mowa w § 7 ust. 1. Ważną gwarancję odpowiadającą 110% kwoty zaliczki Beneficjent składa w dniu podpisania umowy.^{4) 1)}
7. W przypadku zaistnienia okoliczności wpływających na wydłużenie terminu weryfikacji wniosku o płatność ostateczną, w szczególności wskazanych w § 8 ust. 2, 3, 8, 10 i 12, z zastrzeżeniem ust. 9 i 10, Agencja będzie wymagała ustanowienia gwarancji obejmującej okres umożliwiający całkowite rozliczenie pobranej zaliczki, w tym niezbędny na uzupełnienie braków formalnych, złożenie wyjaśnień przez Beneficjenta lub uzyskanie dodatkowych wyjaśnień lub opinii innego podmiotu, lub gdy zajdą nowe okoliczności budzące wątpliwości, co do możliwości wypłaty pomocy. W związku z wezwaniem Agencji, Beneficjent zobowiązany jest do złożenia dokumentu prawnego zabezpieczenia zwrotu zaliczki nie później niż w terminie do 60 dnia poprzedzającego dzień wygaśnięcia ważności dotychczas obowiązującej gwarancji. Niedostarczenie przez Beneficjenta nowego dokumentu prawnego zabezpieczenia zwrotu zaliczki może stanowić podstawę przystąpienia przez Agencję do realizacji uprawnień wynikających z gwarancji.^{4) 1)}
8. W przypadku zaistnienia okoliczności, o których mowa w § 7 ust. 4, § 8 ust. 4 i 12 lub § 13 ust. 4 pkt 3, Agencja, na uzasadnioną prośbę Beneficjenta, może wyrazić zgodę na zmianę terminu złożenia wniosku o płatność, lub przedłużenie terminu wykonania określonych czynności w toku postępowania w sprawie wypłaty pomocy lub przywrócić termin na dokonanie określonych czynności w toku postępowania w sprawie wypłaty pomocy, pod warunkiem przedłożenia gwarancji obejmującej ten okres, w sytuacji, gdy termin ważności gwarancji, w wyniku powyższych okoliczności, mógłby upłynąć. Postanowienia ust. 7 w zakresie terminowego dostarczenia przez Beneficjenta gwarancji zwrotu zaliczki obejmującej okres umożliwiający jej całkowite rozliczenie, zaś w przypadku niedopełnienia tego obowiązku, umożliwienia Agencji przystąpienia do realizacji uprawnień wynikających z gwarancji, stosuje się odpowiednio.^{4) 1)}
9. Gwarancja może być zwolniona, gdy Agencja stwierdzi, że suma kosztów kwalifikowalnych poniesionych na operację realizowaną w ramach działania „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” w ramach PROW 2007-2013, potwierdzonych w ramach weryfikacji wniosku o płatność, o której mowa w § 8 ust. 1, przekracza kwotę wypłaconej zaliczki. Jednocześnie gwarancja wygasa, gdy:^{4) 1)}
  - 1) Agencja, przed upływem terminu ważności tej gwarancji, nie zgłosiła żądania zapłaty;
  - 2) zrealizowane świadczenia gwaranta osiągną maksymalną kwotę gwarantowaną;
  - 3) przed terminem jej wygaśnięcia, nastąpi zwrot przez Agencję oryginału przedłożonej przez Beneficjenta gwarancji.
10. Agencja zwraca niezwłocznie Beneficjentowi gwarancję w szczególności w przypadku:^{4) 1)}
  - 1) upływu terminu, na jaki gwarancja została udzielona,
  - 2) wypełnienia przez Beneficjenta zobowiązań zabezpieczonych gwarancją,
  - 3) zwolnienia Beneficjenta ze zobowiązań wynikających z gwarancji przed upływem terminu jej ważności,
  - 4) gdy świadczenia dokonywane z gwarancji osiągnęły kwotę gwarantowaną,
  - 5) zwrotu całości otrzymanej zaliczki wraz z należnymi odsetkami.

§ 17

1. Strony będą porozumiewać się pisemnie we wszelkich sprawach dotyczących realizacji umowy. Korespondencja związana z realizacją umowy przekazywana będzie przez:
Beneficjenta na adres:..... Oddział Regionalny ARiMR
.....
Agencję na adres:.....
2. Strony zobowiązują się do podawania numeru umowy w prowadzonej przez nie korespondencji.
3. Beneficjent jest zobowiązany do niezwłocznego przesyłania do oddziału regionalnego pisemnej informacji o zmianie swoich danych identyfikacyjnych zawartych w umowie. Zmiana ta nie wymaga dokonania zmiany umowy.
4. W przypadku niepowiadomienia przez Beneficjenta oddziału regionalnego o zmianie swoich danych identyfikacyjnych zawartych w umowie, wszelką korespondencję wysyłaną przez Agencję zgodnie z posiadanymi przez nią danymi Strony uznają za doręczoną.

§ 18

Wszystkie spory pomiędzy Agencją a Beneficjentem rozstrzygane będą przez sąd powszechny właściwy dla siedziby Agencji. Beneficjentowi przysługuje prawo jednorazowego wniesienia do Prezesa ARiMR prośby o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 21 dni kalendarzowych od dnia otrzymania przez Beneficjenta:

- pisemnej informacji o zaistnieniu przesłanek do wypowiedzenia umowy i konieczności zwrotu określonej kwoty pomocy, w przypadku, gdy zwrot ten jest wymagany, lub
- pisemnej informacji o odmowie wypłaty pomocy lub częściowej/całkowitej korekcie kwoty pomocy do wypłaty wraz z informacją o konieczności zwrotu określonej kwoty pomocy, w przypadku, gdy zwrot ten jest wymagany, lub
- pisemnej informacji, w okresie związania celem, o konieczności zwrotu określonej kwoty pomocy.

Wyczerpanie powyższej ścieżki, jak również złożenie prośby do Prezesa ARiMR o ponowne rozpatrzenie sprawy po upływie powyżej wskazanego terminu 21 dni kalendarzowych, skutkuje pozostawieniem prośby bez rozpatrzenia i skierowaniem sprawy do windykacji, w przypadku konieczności odzyskania wypłaconej Beneficjentowi kwoty pomocy.

§ 19

W sprawach nieuregulowanych niniejszą umową mają w szczególności zastosowanie przepisy:

- 1) ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. z 2014 r., poz. 121);
- 2) ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. Nr 98, poz. 634 z późn. zm.);
- 3) ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885, z późn. zm.);
- 4) ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. z 2013, poz. 173);
- 5) ustawy z dnia 22 września 2006 r. o uruchamianiu środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej przeznaczonych na finansowanie wspólnej polityki rolnej (Dz. U. z 2012 r., poz. 1065);^{4) 1)}
- 6) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 223, poz. 2268, z późn. zm.);

- 7) rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz. Urz. UE L 277 z 21.10.2005 r., str. 1, z późn. zm.);
- 8) rozporządzenia Komisji (WE) nr 796/2004 z dnia 21 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wdrażania zasady współzależności, modulacji oraz zintegrowanego systemu administracji i kontroli przewidzianych w rozporządzeniach Rady (WE) nr 1782/2003 i (WE) nr 73/2009, oraz wdrażania zasady współzależności przewidzianej w rozporządzeniu Rady (WE) nr 479/2008 (Dz. Urz. UE L 141 z 30.04.2004 r., str. 18, z późn. zm.);²⁰⁾
- 9) rozporządzenia Komisji (WE) nr 1122/2009 z dnia 30 listopada 2009 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 73/2009 odnośnie do zasady wzajemnej zgodności, modulacji oraz zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli w ramach systemów wsparcia bezpośredniego przewidzianych w wymienionym rozporządzeniu oraz wdrażania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do zasady wzajemnej zgodności w ramach systemu wsparcia ustanowionego dla sektora wina (Dz. Urz. UE L 316 z 2.12.2009 r., str. 65, z późn. zm.);
- 10) rozporządzenia Komisji (WE) nr 1974/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz. Urz. UE L 368 z 23.12.2006 r., str. 15, z późn. zm.);
- 11) rozporządzenia Komisji (UE) nr 65/2011 z dnia 27 stycznia 2011r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 w odniesieniu do wprowadzenia procedur kontroli oraz do zasady wzajemnej zgodności w zakresie środków wsparcia rozwoju obszarów wiejskich (Dz. Urz. UE L 25 z 28.01.2011r., str. 8, z późn. zm.);
- 12) rozporządzenia Komisji (WE) Nr 1848/2006 z dnia 14 grudnia 2006 r. dotyczącego nieprawidłowości i odzyskiwania kwot niesłusznie wypłaconych w związku z finansowaniem wspólnej polityki rolnej oraz organizacji systemu informacyjnego w tej dziedzinie i uchylającego rozporządzenie Rady (EWG) nr 595/91 (Dz. Urz. UE L 355 z 15.12.2006r. str. 56);
- 13) rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 października 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. Nr 200 poz. 1442, z późn. zm.);
- 14) rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013 r., str. 1)
- 15) rozporządzenia Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006 r., str. 5, z późn. zm.).

§ 20

Załącznikami stanowiącymi integralną część niniejszej umowy są:

- 1) Załącznik nr 1 – Zestawienie rzeczowo-finansowe operacji,
- 2) Załącznik nr 2 – Wykaz dokumentów, które należy dołączyć do wniosku o płatność,
- 3) Załącznik nr 3 – Wykaz działek, na których realizowana będzie operacja trwale związana z nieruchomością¹⁾.

---

²⁰⁾ Rozporządzenie stosuje się w odniesieniu do wniosków o przyznanie pomocy dotyczących lat gospodarczych lub okresów premiowych rozpoczynających się przed dniem 1 stycznia 2010 roku.

§ 21

1. Umowa została sporządzona w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze Stron.
2. Umowa obowiązuje od dnia jej zawarcia.

.....

AGENCJA

.....

BENEFICJENT